

UNELMA TULEVAISUUDEN KAUPUNGISTA

Keskustamuorten kaupunkipoliittinen ohjelma

Sisällys

Johdanto	4
Kaupunkisuunnittelu	5
Lähidemokratia ja -palvelut	8
Hyvinvoivat ihmiset, hyvinvoiva kaupunki	9
Ekologinen kaupunki	12
Kaupungit ja ympäröivä maailma	13

Alkusanat

Keskustanuoret ovat ensimmäistä kertaa laatineet erityiset kaupunkipoliittiset teesit kuntavaaleja varten. Kaupungeissa tehdään suuria ja kauaskantoisia päätöksiä sekä kaupunkilaisille että koko maalle tärkeistä asioista. Kaupunkipolitiikassa on osattava huomioida ihmisen ja kaupunginosien tarpeet ja uskallettava kantaa vastuuta myös globaaleista kysymyksistä.

Tähän työhön tarvitaan tekijöitä. Tule mukaan tekemään nuorkeskustalaista kaupunkipolitiikkaa. Tehdään se itse!

Keskustanuorten kaupunkipolitiikka pohjautuu perinteisiin nuorkeskustalaisiin arvoihin. Kaupunkiteesien perustana on ajatus alueellisesti yhdenvertaisesta kaupungista, jossa jokaisella on mahdollisuus olla osa lähiyhteisöään. Kaupunginosien elinvoimaisuus, lähidemokratia ja kaupunkilaisten tarpeiden mukaisesti sijoitetut lähipalvelut ovat osa tätä unelmaa. Tahdomme tehdä kaupungeista ihmisläheisiä ja ihmisten kokoisia paikkoja elää. Arvopohjamme on vahva ja tinkimätön.

Vastustamme populismia, suuruuden ihannointia, kaupunginosien epätasa-arvoa, luonnon ja muun arvokkaan ympäristön raivaamista ja epäinhimillisiä kasvu-unelmia. Kaupunkilaisen täytyy olla kaupunkikehityksen keskiössä.

Sakari Tuomisto
Työryhmän Puheenjohtaja

Työryhmän jäsenet

Lauri Hämäläinen, Suvi Mäkeläinen, Väinö Tuovinen,
Sara Saramäki, Mikko Airikkala, Ilmari Mikkonen,
Juho Kekäläinen, Jere Nuutinen, Noora Hammar, Jori Pahtaharju

Hilkka Kemppi
Puheenjohtaja
Antti Grönlund
Varapuheenjohtaja

Liina Tiusanen
Varapuheenjohtaja
Vilhartti Hanhilahti
Poliittinen suunnittelija

Johdanto

Kaupungit ovat yhteisöjä, asukkaiden elinympäristöjä, kulttuurikeskuksia, liikenteen ja infrastruktuurin risteyskohtia ja elinkeinojen keskittymiä. Ne ovat lisäksi paljon muuta. Niiden muotoutumista ohjaavat poliittiset intressit, asukkaat sekä suuret yhteiskunnalliset ja globaalit kehityskulut. Näiden voimien ohjaaminen arvoperustaisesti on välttämätöntä, että voidaan varmistaa yhteisen hyvän toteutuminen ja jokaisen asukkaan toiveiden huomioonottaminen.

Keskustanuoret uskovat ihmisläheiseen kaupunkipolitiikkaan. Siihen kuuluvat lähipalveluiden puolustaminen, lähidemokratian edistäminen, lähiyhteisöjen vahvistaminen ja kaupunkilaisten henkilökohtaisten toiveiden kuuleminen. Luonnonläheisyys, alueellinen tasa-arvo, heikommasta huolehtiminen sekä ekologinen ja sosiaalinen kestävyys ovat myös vankkoja kaupunkipolitiikkamme perustana olevia arvoja. Perinteinen käsityksemme hajauttamisesta on tässä ohjelmassa päivitetty kaupunkien erityispiirteisiin sopivaan muotoon.

Tässä ohjelmassa käsitellään kaupungeille ominaisia poliittisia kysymyksiä. Päänäkökulmia ovat kaupunkisuunnittelu, lähidemokratia ja lähipalvelut, hyvinvointi, ympäristökysymykset sekä kaupungit osana ympäröivää yhteiskunnan rakennetta. Näkökulma on laaja ja viistää montaa perinteistä politiikan aluetta. Yhdessä ohjelman sisältävät linjat muodostavat keskustalaisten uudistusmielisten arvojen mukaisen unelman tulevaisuuden kaupungista, jossa ihmisellä on hyvä elää.

Kaupunkisuunnittelu

Maakuntauudistuksen koittaessa kaupunkien ja kaupunkiseutujen hallintorakenne uudistuu. Maakunnat tulevat korjaamaan demokratiavajeesta ja yhteistyökyyvyttömyydestä kärsineiden kaupunkiseutujen ongelmia.

Tähän saakka kuntien ei ole ollut pakko ottaa vastuuta kaupunkialueiden kehityksestä, mikä on paikoittain johtanut esimerkiksi epäterveeseen kilpailuun ”hyvistä veronmaksajista” ja kaupunkiseutujen suunnittelemattomaan hajaantumiseen kuntien välittäessä vain omien rajojensa sisällä tapahtuvasta toiminnasta.

Lisäksi olemassa oleva vapaaehtoinen yhteistyö on tapahtunut virkamiesten ja luottamushenkilöiden kesken ilman selkeää valtuutusta äänestäjiltä. Kuitenkin kattavan alueellisen kaupunkisuunnittelun tarve, asuntorakentaminen, liikennejärjestelmä, palveluiden järjestäminen, ympäristöasiat ja elinkeinopoliitiikka ovat yhteisiä huolia, joita ratkaisemalla voidaan kehittää kaupunkia yhtenäisenä ja ihmisten tarpeita huomioivana kokonaisuutena.

Kaavoitus ja sen valmistelu on keskeisin kaupunkisuunnittelua ohjaava tekijä. Seudullista yhteistyötä tulee tiivistää maakunnan ohjauksessa tehdyn yhteisen yleiskaavan muodossa. Sopiva työkalu olisi maakunnan alaisuudessa valmisteltu kaupunkiseudun yhteinen yleiskaava, jonka alaisuuteen kuuluvat kunnat määritetään seudun työssäkäyntialueen pohjalta.

Alemmat kaavoituksen tasot säilyisivät kuntien vastuulla. Näin voitaisiin varmistaa kaupunkiseutujen tasapainoinen kehitys ja varmistaa yhteisen edun toteutuminen.

Toimivat liikenneyhteydet ja liikennejärjestelmä kokonaisuudessaan on toimivan kaupunkirakenteen keskeinen mahdollistaja. Yhteyksien kattavuudella ja toimivuudella on myös ennen kaikkea suora vaikutus asukkaiden päivittäiseen arkeen ja elinympäristöön.

Hyvän asuinympäristön ja kestäväan kaupunkirakenteen tavoittelun tulee ohjata liikenteen suunnittelua. Kaupunki-

seutuja tulee rakentaa ihmisten tarpeet edellä ja taata sujuvat, ympäristöystävälliset ja kaikkiin puolin haitattomat liikkumistavat alueen asukkaille.

Kaupunkiliikennettä on siirrettävä entistä enemmän raiteille. Raitiovaunut ja lähijunat ovat ympäristöystävällisiä ja sujuvia liikennemuotoja erityisesti kaupunkiympäristöön. Myös muuta julkista liikennettä on kehitettävä kokonaisuutena. Ututena elementtinä sen piiriin ovat tulemassa kaupunkipyöräjärjestelmät, joiden perustamiseen tulee kannustaa useimpia kaupunkia.

Kaupungin tulee rakentaa ja kehittää paitsi kattava ja turvallinen pyörätieverkosto, myös pyöräilyn tukipalveluita, kuten opasteita, karttoja, pyöräpysäköintiä, pumppausasemia ja huoltopisteitä. Kaupunkien kävelykeskustoja on laajennettava ja kehitettävä turvallisemmiksi siellä asioiville jalankulkijoille.

Joukkoliikenteen kehittämisessä on aina otettava huomioon esteettömyys, laajat liikennöintiajat ja sosiaalisesti oikeudenmukainen lippujen hinnoittelu, jotta kaikilla ihmisryhmillä on

tasavertaiset liikkumismahdollisuudet. Alueellisesti kaupunkiseutujen liikennejärjestelmät tulee ulottaa kehyskuntiin saakka. Joukkoliikenteen suunnittelua on riittävän laajan kattavuuden takia siirrettävä kaupunkiseudun tasolla päätettäväksi.

Liikenne tulee nähdä palveluna; tämä mahdollistaa tehokkaammin uuden teknologian hyödyntämisen ja useiden eri liikennemuotojen yhteensovittamisen tehokkaaksi liikenneverkostoksi. Tällöin myös jako eri liikennevälineisiin lievenee, mikä osaltaan lisää liikkumisen vapautta ihmisen voidessa valita erilaisista kulkutapojen yhdistelmistä. Pyöräasemia on hyvä sijoittaa joukkoliikenteen pysäkkien ja pääteasemien läheisyyteen, että ne täydentävät luonnollisesti järjestelmää.

Tulevaisuudessa kaupungit koostuvat ydinkeskustan lisäksi myös muista keskuksista. Profiloimalla eri keskuksia eri näkökulmista edistetään koko kaupungin ja seudun kehitystä. Kaupunkiseutujen tulee tarjota mahdollisuuksia monenlaiseen asumiseen. Kaupunkien ydinkeskustat ja sitä ympäröivät pienemmät kes-

kukset ovat luontevia paikkoja tehokkaalle ja tiiviille rakentamiselle, joka tarjoaa mahdollisuuksia urbaaniin asumiseen. Toisaalta keskusten laidoilta on luontevaa rakentaa väljemmin. Kaikille alueille on rakennettava monipuolisesti erikokoisia ja -tasoisia asuntoja alueiden sosiaalisten eriytymisen ehkäisemiseksi. Tämä on huomioitava erityisesti vuokra-asuntojen rakentamisessa.

Alueiden suunnittelu joukkoliikenteen toimivuus huomioiden mahdollistaa erilaisten asumistyyppien harmonisen olemassaolon samalla kaupunkiseudulla.

Luonnonläheisyys on suurelle osalle suomalaisia tärkeä asia asumisessa, minkä vuoksi yhtenäisten viheralueiden säilyminen tulee taata. Tämä ei kuitenkaan tarkoita välttämättä välttää rakentamista, sillä väljä ei aina tarkoita vihreää, kuten monet betonilähiömme todistavat.

Puistoalueita, istutuksia, siirtolapuutarhoja ja nurmialueita tarvitaan jokaisessa kaupunginosassa. Urbaaniinkin ympäristöön sopiva tapa lisätä luonnonläheisyyttä on viherkattojen

rakentaminen ja kehittäminen.

Täydennysrakentaminen on hyvä ratkaisu tehostaa maankäyttöä kaupunkialueella. Kaupungeissamme on monin paikoin vajaakäytöllä olevia maa-alueita, joita kannattaa saattaa hyötykäyttöön. Näitä ovat esimerkiksi lähiöiden laajat pysäköintikentät sekä liikenneväylien ja rakennusten väliset maakaistaleet.

Kestävällä ja järkevällä täydennysrakentamisella voidaan välttää viheralueiden, virkistysalueiden ja kaupunkiluonnon sekä kulttuurillisesti, historiallisesti ja maisemallisesti arvokkaiden kaupungin alueiden jäämistä laajenevan kaupungin alle. Näitä kaupunkimaisemalle ja asukkaille korvaamattomia henkireikiä ei saa uhrata kaupungin kasvun edessä.

Kehityksen kiihtyessä historiallisia kaupunkikeskustoja on suojeltava. Vanhat alueet ovat tutkimustenkin mukaan usein sekä viihtyisiä että haluttuja asuinpaikkoja. Parhaimmillaan oikeat ratkaisut lisäävät alueen arvoa asukkaille.

Lähidemokratia ja -palvelut

Maakuntauudistus tulee siirtämään raskaimpia kunnan tehtäviä ylemmälle hallinnon tasolle. Jäljelle jää kevyempiä velvoitteita, joille sopivampi päätöksenteon taso on usein lähempänä ihmistä. Laajaa suunnittelua ja mittakaavaa vaativat tehtävät tulee edelleen järjestää koko kaupungin laajuisesti. Monet kevyet, pienessä mittakaavassa tehokkaat ja ihmisille kaikkein läheisimmät tehtävät voidaan sen sijaan siirtää alemmille päätöksenteon ja toteutuksen tasoille.

Jokaiseen kaupunkiin tulee perustaa kaupunginosalautakunnat, jotka edistävät oman kaupunginosansa kehitystä, yhteisöllisyyttä ja elinvoimaa ja osallistuvat alueensa palveluiden suunnitteluun. Ne voivat myös järjestää itse alueensa asukkaille kaikkein läheisimpiä palveluita ja muuta toimintaa. Kaupunginosalautakunnille tulee antaa lausunto-oikeus kunnan palveluiden järjestämisestä ja kaupungille velvollisuus ottaa se päätöksissään huomioon.

Näin kaupunginosien asukkaat voivat välittää omat toiveensa peruskoulutuksen, päivähoidon, hyvinvointineuvonnan, nuorisotyön, ympäristönhoidon, kaa-voituksen, tapahtumien järjestämisen, kulttuuripalveluiden ja harrastuspaikkojen ylläpidon järjestämisestä. Kaupunginosan luottamushenkilöt valitaan kansanvaltaisesti alueen asukkaiden joukosta.

Kaupunginosalautakunnille tulee antaa myös itsenäistä päätösvaltaa kaupunginosaan kehittämisessä. Kaupunginosa hallinto voi toiminnallaan luoda elinvoimaa alueelleen tavalla, johon kaupungin keskitetty päätöksenteko ei pysty. Kaupunginosa voi tukea paikallisia järjestöjä ja järjestää omia tapahtumia. Se voi tarjota harrastusmahdollisuuksia ja kansalaiskursseja.

Kesätyöpaikkojen, työkokeilujen ja pienten urakoiden avulla kaupunginosa voi luoda alueelle työmahdollisuuksia. Osallisuutta voi edistää työttömyyden vastaisilla toimilla, kuten julkisten hankkeiden toteuttamisella joukkoistamisen keinoin. Esimerkiksi paikallisten viheralueiden kunnossapitoa tai lastenhoito-

mahdollisuuksia voitaisiin hoitaa tarjoamalla matalan kynnyksen palkallista urakkatyötä lähi-alueen nuorille. Tämä toimisi konkreettisenä keinona nuoristyöttömyyden vähentämisessä.

Kaupungeissa tulee ottaa käyttöön suora sähköinen aloitejärjestelmä, jonka kautta asukkaat voivat merkitä kartalle ehdotuksiaan lähiympäristöönsä kehittäviksi toimenpiteiksi. Hankkeiden toteuttamisesta tullaan äänestää sähköisesti 2020-luvun tyyliin älypuhelimella. Jos asukkaiden ehdotukset saavat riittävän kannatuksen, aletaan niitä toteuttaa kaupunginosalautakunnan toimesta ja valvonnassa. Kansalaishankkeet ovat tulevaisuuden tapa toteuttaa lähidemokratiaa konkreettisesti ja asukkaiden spontaania aktiivisuutta tukien. Osallisuutta tulee edistää myös muilla eri yhteyksiin kehitettävillä sähköisillä vaikuttamiskanavilla ja palautesovelluksilla.

Kaupungin palveluiden on oltava saatavilla mahdollisimman läheltä ja ihmisen kokoisista palvelukeskuksista. Palveluverkostoa täytyy kehittää hajakesittämisen periaatteella. Tavoitteena on muodostaa järkevän

kokoisia palvelupisteitä ja huomioida niiden saavutettavuus ja läheisyys. Lähipalvelupisteeseen on paljon matalampi kynnys tulla kuin kaupungin suureen laitokseen. Eri palveluiden tulee olla saatavilla samasta paikasta helposti. Myös kaupungin työntekijöiden tulee olla läsnä jokaisessa kaupunginosassa. Tällä tavalla voidaan edistää kaikkien kaupunkialueiden tasavertaista huomioimista. Kun palveluita ja kaupungin toimintoja hajakeskitetään, niitä tukemaan tarvitaan moderneja suoran demokratian keinoja kuten asukasneuvostoja ja -raateja tukemaan asukkaiden osallisuutta.

Hyvinvoivat ihmiset, hyvinvoiva kaupunki

Hyvinvointi on monen tekijän muodostama kokonaisuus. Se koostuu fyysisestä terveydestä ja toimintakyvystä, henkisestä hyvinvoinnista, monipuolisista sosiaalisista suhteista, osallisuudentunteesta ja monesta muusta tekijästä. Kaupunkilaisten hyvinvoinnin turvaaminen on laaja ja äärimmäisen tärkeä tavoite, sillä yksilöiden pahoinvoinnista kärsii koko yhteisö. Kaupungeissa

huomiota on kiinnitettävä erityisesti palveluiden läheisyyteen ja saavutettavuuteen sekä laajaan ennaltaehkäisevien toimien skaalaan. Tällä tavalla voidaan myös vähentää sosiaalista eriytymistä, joka on kehittynyt vakavaksi ongelmaksi asuinalueiden ja jopa rakennusten välillä.

Kaupungeissa yhteisöllisyys jää herkästi yksilökeskeisyyden jalkoihin, jos ihmisten muodostamat yhteisöt eivät ole riittävän vahvoja. Yhteisöllisyys on välttämätöntä osallisuudentunteen syntymisessä ja syrjäytymisen ehkäisyssä. Eri kaupunkien ja kaupunginosien välillä erot yhteisöllisen toiminnan määrässä ja aktiivisuudessa ovat suuret. Yhteisöllisyyttä edistetään tehokkaasti toteuttamalla asukkaita osallistavia lähidemokratian muotoja. Kaupunginosassa toimivien järjestöjen rooli yhteisöllisyyden luojana on keskeinen ja siksi niiden toimintaa tulee tukea.

Sosiaali- ja terveystalveluiden suunnittelun tulee huomioida entistä paremmin palveluiden saavutettavuus. Sosiaali- ja terveydenhuollon perustalveluiden tulee olla lähellä asiakkaita, jotta

tiedonsaanti ja hakeutuminen palveluiden piiriin olisi mahdollisimman helppoa ja vaivatonta. Kaupungeissa sosiaali- ja terveystalveluita voidaan viedä ostos- ja kulttuurikeskuksiin, järjestöjen toimitiloihin, oppilaitoksiin ja lähiöihin sekä muualle, jossa asiakkaat voidaan tavoittaa paremmin. Puhelin- ja avoimien vastaanottoaikojen tulee olla pitkiä ja laajentua myös virka-ajan ulkopuolelle eli arki-iltoihin ja viikonloppuihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon talveluissa tulee hyödyntää myös digitalisaation tuomia mahdollisuuksia. Neuvonnan järjestämisellä puhelimien ja internetin välityksellä voi vähentää terveyden- ja sosiaali- huollon ruuhkautumista sekä tuoda ihmiset kyseisten talveluiden piiriin aikaisemmassa vaiheessa, jolloin ongelmiin voidaan puuttua ennaltaehkäisevästi.

Ennaltaehkäisy on oltava eturintamassa kaupunkien hyvinvointia edistävässä toiminnassa. Syrjäytyminen, epäterveelliset elintavat, päihdeongelmat ja piilevät terveysongelmat pääsevät liian usein kehittymään elämälaatua ja toimintakykyä tuhoaviksi hyvinvointiongelmiksi. Ne aiheuttavat yksilöille ja yhteisöil-

le kärsimystä ja kustannuksia, jotka oltaisiin voitu välttää ennaltaehkäisevillä toimilla. Ennaltaehkäisyn kannalta kriittistä ravinto- ja elintapaneuvontaa on oltava tarjolla kaupungin palveluisteissa. Päihdeneuvontaan ja elämänhallintaa tukevia palveluita on myös oltava saatavilla läheltä ja helposti.

On otettava käyttöön liikuntareseptit, joilla asiakasta ohjataan kaupungin tarjoamien liikuntapalveluiden piiriin. Helppo saatavuus, matala kynnyks ja apua tarvitsevien ohjaus oikean palvelun piiriin ovat kriittisiä edellytyksiä ennaltaehkäisevän hyvinvointityön onnistumiselle kaupungeissa ja kaupunginosissa.

Liikuntaa on edistettävä turvaamalla monipuoliset harrastusmahdollisuudet lähellä kaupunkien asukkaita. Lähiliikuntapaikkojen kuten uimaretojen, uimahallien, pallokenttien, lenkkeilymaastojen ja kaupunkimetsien määrää on lisättävä ja laatua parannettava. Liikuntapaikkojen käyttömaksut eivät saa olla liian korkeita. Uusien ulkokuntoilutelineiden rakentamista tulee jatkaa. Kaupungin

omistamien liikuntatilojen on oltava koulupäivien jälkeen kerhojen, järjestöjen ja kaupunkilaisten käytössä.

Kulttuuri kaikissa muodoissaan on keskeinen kaupunkilaisten hyvinvointiin vaikuttava tekijä. Perinteiset korkeamman kulttuurin muodot kuten teatteri, taide ja orkesterit tulee järjestää isompien kaupunkien toimesta laadukkaasti ja huomioiden, että ne palvelevat tässä työssään myös ympäröivää maakuntaa.

Asukkaiden kannalta läheisempiä ovat kuitenkin ympäristössä näkyvät ja tuntuvat kulttuurin muodot. Julkisten kulttuuripalveluiden on oltava edullisia ja kaikille avoimia. Yksityisten toimijoiden järjestämät tapahtumat kuuluvat kaupunkien katukuvaan ja elinkeinoelämän tarjontaan. Niiden toiminnalle on annettava julkisessa päätöksenteossa avoimet mahdollisuudet ja tuki.

Kaupunkikulttuuri kuitenkin saa elinvoimansa ruohonjuuritasolta asukkaiden luomana. Kaduilla ja muilla yleisillä paikoilla pitää uskaltaa ja olla mahdollista toteuttaa tempauksia, tapahtu-

mia ja muita kulttuurin ruohonjuuritason muotoja. Asukkaiden omatoimisuutta ja toimintaa on mahdollistettava tukemalla järjestötoimintaa, kaupunginosien omintakeista toimintaa ja yleistä yhteisöllisyyden muotoutumista.

Ekologinen kaupunki

Kaupunkien on otettava ekologinen kestävyys huomioon kaikessa päätöksenteossa. Muutama yksittäinen päätös ei riitä, vaan ekologisen kestävyys-tavoite on otettava toimintaa ohjaavaksi tekijäksi kaikilla hallinnonaloilla ja kaikilla päätöksenteon tasoilla.

Kaupungit ovat suuria hankintayksiköitä, joiden on omilla kilpailuskriteereillään mahdollista vaikuttaa tuottamaansa ekologiseen jalanjälkeen. Ekologisuus, kotimaisuus ja kestävyys on mainittava kilpailutuksessa vaikuttavina tekijöinä aina, kun se on mahdollista.

Kaupungilla on rakennusvalvontaviranomaisena ja kaavoittajana eturivin mahdollisuus ja vastuu edistää kestävästä rakentamisesta. Betonista rakentamista on vähennettävä ja puuraken-

tamisen osuutta on kasvatettava. Puurakennukset tuottavat kotimaista työtä, niiden sisäilma on parempi, ne rakennetaan uusiutuvista materiaaleista, ne tuottavat vähemmän rakennus- ja purkujätettä ja niiden materiaalit ovat hyödynnettävissä uudelleen rakennuksen käyttöiän päättyessä. Erityisesti hirsirakentaminen täyttää nämä tavoitteet. Konttiasumista on myös hyödynnettävä sopivissa paikoissa ja tilanteissa.

Kaupunkien on vähennettävä valo- ja melusaastetta kaavoituksella, tiesuunnittelussa, omissa kiinteistöissään ja muissa hankkeissaan.

Luonnonläheisyyttä on pyrittävä edistämään kaupungeissa takaamalla jokaiselle asukkaalle luontoalue enintään kymmenen minuutin kävelymatkan päähän asunnoltaan. Vehreyttä on tuotava myös kiviseen kantakaupunkiin istutuksilla, nurmialueilla, puistoilla ja puilla. Pölyinen kivi-kaupunki tulee jättää historiaan.

Kaupunkien energiaratkaisuissa on pyrittävä pitkäjänteisyyteen. Kaupunkien on omassa kulutuksessaan siirryttävä

uusiutuviin kotimaisiin kestävyyskriteerit täytettäviin sähkö- ja lämmityslähteisiin. Kaupunkien on ohjattava omistamiensa energiayhtiöiden investointeja kohti kestäviä energiamuotoja. Urbaaneillakin alueilla on pyrittävä hyödyntämään uusiutuvaa energiaa järkevissä muodoissa.

Aurinkoenergian keräämistä rakennusten katoilta on lisättävä. Uutta teknologiaa hyödyntämällä voidaan tulevaisuudessa käyttää myös rakennusten ikkunoita aurinkosähkön tuottamiseen. Suomesta on tällaisten innovaatioiden myötä tehtävä kaupunkienergian kärkimaa.

On kuitenkin muistettava, että kaupungit ovat riippuvaisia ulkopuolelta tuotavasta energiasta ja siksi niillä on valtava vastuu energiaratkaisuissaan. Bioenergia on tulevaisuuden energiamuoto, mutta sen kuljettaminen kaupunkien lämpölaitoksiin ja ylipäätään sen riittävyys ovat suuria haasteita. Kaupunkien on ennakoitava omaa energiantarvettaan ja rakennettava riittävät jakeluverkot ja -yhteydet riittävän ajoissa tarvittaessa omalla kustannuksellaan.

Kaupungeissa on tartuttava määrätietoisesti kiertotalouden edistämiseen. Jätehuollossa ei pidä tyytyä vain polttamiseen vaan raaka-aineen mahdollisimman laajaan hyödyntämiseen niin kaupungin oman jätteen kuin sen keräämän yhdyskuntajätteen osalta.

Kaupungit ja ympäröivä maailma

Kaupungistuminen on Suomessa kehityssuunta, joka syntyy toisaalta luonnollisesta keskittymisestä ja toisaalta poliittisista päätöksistä. Suomessa tarvitaan politiikkaa, jossa kaupunkeja kehitetään pitkäjänteisesti ja tasapuolisesti sortumatta liioiteltuihin kasvu-unelmiin. Liian nopea kasvu tuo mukanaan nousevat asumisen hinnat, puutteelliset palvelut ja liikenneyhteydet ja johtaa ympäristöstä tinkimiseen. Siitä ei hyödy kukaan. Kaupungistumiskehitystä on hallittava poliittisilla keinoilla kestävästi ja ihmisten tarpeita palvellen.

Alueellistaminen on tarpeellista myös nykypäiväisessä kaupunkipolitiikassa. Suomi ei pärjää, jos menestys ja kasvu on yhden,

kahden tai kolmen kaupunki-seudun varassa. Suomeen tarvitaan elinvoimaisia kaupunkeja jokaiseen maakuntaan niin, että niiden kaikkien vetovoima, kasvupotentiaali ja muut omat vahvuudet tulevat hyödynnetyiksi.

Jokaisen kaupungin tulee kehittää itselleen persoonallinen imago ja omat vahvuutensa, joiden avulla se pärjää niin kansallisella kuin kansainväliselläkin tasolla. Alueellisia ja taloudellisia vahvuuksia on hyödynnettävä. Kaupunkien rohkeita strategioita on tuettava myös valtion tuella.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimukset ovat toimiva järjestelmä. Niitä on kuitenkin laajennettava myös maakuntakeskuksiin. MAL-sopimuksista tulee voida räätälöidä jokaiselle kaupungille sopiva ja hyödyllinen kokonaisuus, joka tukee kaupungin kehitystä.

Jokaisella kaupungilla tulee myös olla oma kehitysyhtiönsä. Kaupunkien tulee myös olla samalla viivalla niille saatavilla olevien EU- ja kansallisen aluekehityksen hankerahoituksen hyödyntämisessä. Periaatteena on, että jokaisella kaupungilla

tulee olla käytössään samat työkalut kehittymisensä tueksi.

Kaupunkien kansainvälinen toiminta muuttuu jatkuvasti tärkeämmäksi. Kaupunkien kehityksen kannalta tärkeät osaamiskeskittymät ja elinkeinotoimijoiden verkostot ovat yhä enemmän kansainvälisiä.

Kaupunkien on tuettava kansainvälistymistä opiskelijavaihtoon, vienninedistämiseen, kansainväliseen verkostoitumiseen, markkinointiin ja ystävyyskaupunkitoimintaan kuuluvilla hankkeilla.

Sijainti on mahdollisuus jokaiselle suomalaiselle kaupungille. Pohjoisen Suomen arktinen ulottuvuus, itäisen Suomen Venäjä-yhteydet ja eteläisen Suomen suorat kanavat kohti Eurooppaa tulee hyödyntää kaupunkikokotaisesti. Kaupunkien välisen yhteyksien rakentaminen rajojen yli on tehtävä mahdollisuudet hyödyntäen esimerkiksi Vaasan ja Uumajan, Helsingin ja Tallinnan sekä Tornion ja Haaparannan välillä.

KESKUSTANUORET

kohtuullisen luonnollinen

